

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomických teorií

Teze bakalářské práce

Monopol v podmínkách ekonomiky ČR

Kateřina Fliegerová

© 2015 ČZU v Praze

Souhrn

Bakalářská práce je zaměřena na téma charakteristiky monopolu, který funguje v podmínkách ekonomiky České republiky a je rozdělena do dvou částí. V teoretické části práce jsou rozděleny a vysvětleny tržní struktury, z nichž je největší důraz kladen na monopol. Jsou zde vysvětleny teoretické pojmy jako tržní síla, diskriminace a regulace monopolu. Dalším podstatným úsekem je seznámení s pojmem ochrana hospodářské soutěže, v níž významnou roli hraje právě Úřad na ochranu hospodářské soutěže a samotná Evropská unie s jejími pravidly. Praktická část je zaměřena na charakteristiku českého průmyslového podniku GZ Media, a. s., jejímž předmětem činnosti je produkce nosičů hudby, jako jsou CD, DVD a vinylové desky a poskytování polygrafických služeb. Práce se zaměřuje především na vinylové desky, na jejich druhy, způsob balení a na výrobu. Součástí práce je dále stručný popis finančního vývoje společnosti, její nárůst produkce a řešení jak navyšovat výrobní kapacitu.

Klíčová slova: Monopol, nedokonalá konkurence, protimonopolní politika, cenová diskriminace, ochrana hospodářské soutěže

Cíl práce a metodika

Hlavním cílem práce je určit charakteristické znaky monopolní společnosti na českém trhu, vysvětlit, co pojem monopol znamená a jaké má postavení na trhu, jaké existují typy cenové diskriminace a jakým způsobem je monopol regulován. Cílem je také zjistit, jak stát zabraňuje zneužívání dominantního postavení na trhu a kdo na firmy dohlíží. Dále práce popisuje poslání a kompetence Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a jaký vliv na hospodářskou soutěž má Evropská unie.

Dílčím cílem práce je charakteristika společnosti GZ Media, a. s., která patří mezi celosvětově uznávané hráče v mediálním, tiskovém a balicím průmyslu. Vyniká především ve výrobě vinylových desek, v čemž patří mezi světovou špičku.

Práce je složena ze dvou částí. V teoretické části je provedena analýza jednotlivých dokumentů týkajících se monopolu na základě studia odborné literatury, skript a internetových zdrojů. Praktická část se zaměřuje na konkrétní firmu, která na českém trhu zaujímá monopolní postavení v oblasti výroby a prodeje vinylových desek.

V práci byla použita deskriptivní metoda, která se snaží zachytit a popsat daný jev či proces tak, aby popis byl co nejuplněnější a odrážel danou skutečnost. Dále byla provedena analýza, která představuje sběr potřebných údajů, jejich vyhodnocení z hlediska úplnosti a jejich klasifikaci. Nakonec byla zpracována syntéza, jejímž úkolem je formulace výsledků analýzy.

Závěr

Cílem práce bylo nastínit, jak funguje monopol v podmínkách ekonomiky České republiky a zároveň stručně říci s jakými dalšími tržními strukturami se můžeme v ekonomice setkat, vysvětlit, jak se z úspěšné společnosti může stát monopol, a co brání jiným společnostem vstoupit na trh, kde existuje prodávající, který je schopen pokrýt veškerou poptávku zákazníků. Důležité bylo také říci, jaké cenové diskriminace existují a v jakých situacích se s nimi můžeme setkat.

V případech, kdy monopolní firma se svými zákazníky vedla boj kvůli cenám a velikosti produkce, musel do hry zasáhnout stát, protože vždy byla jedna strana poražena, konkrétně zákazník. Tuto situaci vyřešila regulace ceny ze strany státu, kdy stát stanovil nejvyšší možnou cenu, za kterou může monopolní firma své výrobky či služby prodávat. Z tohoto důvodu bylo v teoretické části nutné vysvětlit způsoby regulace monopolu.

Abychom porozuměli, co monopolní firmě brání zneužít své dominantní postavení, bylo v práci vysvětleno, co je to ochrana hospodářské soutěže a kdo na ni dohlíží. V České republice má tomuto chování zabráňovat Úřad pro ochranu hospodářské soutěže a zároveň k ochraně také napomáhá Evropská unie se svými pravidly.

Teoretická část práce byla důležitá pro pochopení dané problematiky a zároveň byla klíčová pro vypracování praktické části, která obsahuje popis konkrétní monopolní společnosti GZ Media, a. s., jenž je jak v České republice, tak i ve světě jedničkou ve výrobě vinylových desek. Důležité bylo říci, jaké postavení v dnešní době společnost na trhu zastává a zároveň bylo podstatné připomenout její úspěšnou historii, kdy společnost nesla název Gramofonové závody.

Dle výročních zpráv je zřejmé, že GZ Media, a. s. patří mezi velmi úspěšné společnosti, které se daří každý rok zvyšovat své zisky a snaží se vytvářet nové

technologie, které jí umožní navyšovat svou produkci. Zároveň se snaží vyrovnat úpadek prodeje CD a DVD, tím, že nachází nové prostory, kde se zaměřuje na výrobu obalů, která tyto ztráty vykryvá.

Skutečnost, že se společnost zabývá výrobou LP desek a jejich obalů, byla v praktické části podtrhnuta popsáním jejich výroby a seznámením s jejich sortimentem.

Seznam použité literatury

BRČÁK, Josef; SEKERKA, Bohuslav. *Mikroekonomie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010. 261 s. ISBN 978-80-7380-280-6.

FRANK, Robert H.; BERNANKE Ben. *Ekonomie*. 1. vyd. Praha: Grada, 2003. ISBN 80-247-0471-4.

HOLMAN, Robert. *Ekonomie*. 3. aktual. vyd. Praha: C. H. Beck, 2002. ISBN 80-7179-681-6.

JUREČKA, Václav. *Mikroekonomie*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010, 359 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3259-6.

SAMUELSON, Paul Anthony; NORDHAUS, William D. *Ekonomie: 19. Vydání*. Vyd. 1. Praha: NS Svoboda, 2013. ISBN 978-80-205-0629-0.

GZ VINYL. [online]. © 2014 [cit. 2015-02-20]. Dostupné z: <http://www.gzvinyl.com/>

GZ Media, a.s.. [online]. © 2014 [cit. 2015-02-19]. Dostupné z: <http://www.gzmedia.com/cs-CZ/Homepage.aspx>